

Pat a Mat

Pat a Mat je československý a český animovaný televizní seriál o dvou nezručných kutilech, Patovi a Matovi. Vytvořili jej režisér Lubomír Beneš a karikaturista Vladimír Jiránek. První díly původního seriálu s názvem **...A je to!** vznikly v pražském Krátkém filmu pro Slovenskou televizi Bratislava, další pak, už pod názvem **Pat a Mat** (nebo **Pat & Mat**), vznikly přímo pro Krátký film Praha. Později se tvorby ujala další studia. Se svými 91 díly patří mezi české večerníkové seriály s největším počtem dílů a dalších 39 dílů se připravuje.

Popis

V seriálu vystupují dvě postavy, které se vždy snaží vyřešit nějaký problém. Používají při tom různé, obvykle nevhodné nástroje, což vede k ještě větším problémům. Nakonec ale dvojice problém vyřeší nejneefektivnějším způsobem.

Humor využitý v příbězích není samoučelný, ale je také návodem k optimistickému přístupu k životu. Pat a Mat se sice dostávají do obtížných situací, ale nikdy se nevzdávají, dokud problém nějakým nápaditým způsobem nevyřeší. Pozitivní je také jejich reakce na chyby toho druhého – vždy jen zavrtí hlavou, ale nikdy nevidíme náznak výčitek.

K seriálu neodmyslitelně patří i jeho soundtrack, který složil Petr Skoumal. Soundtrack obsahuje vlastně jen ústřední melodii a zvuk foukací harmoniky.

Historie

Poprvé se dvojice objevila 12. srpna 1976 v krátkém filmu *Kuťáci*, který byl i pilotním dílem seriálu.

Záhy na to se ale, v duchu normalizace 70. let, tyto postavičky staly předmětem kádrování – autorům bylo vyčítáno nejen jejich nedostatečné „socialistické uvědomění“ ale i „záměrně“ vybrané barvy triček, které podle kádrováků měly ironizovat SSSR (červená) a ČLR (žlutá).

Proto se produkce televizního seriálu pod jménem *...A je to!* ujalo bratislavské studio Československé televize, které bylo dále z dosahu pražských cenzorů. Seriál se ale natáčel v pražském Krátkém filmu. Postavičky získaly pokrývky hlavy a červené tričko jednoho z hrdinů bylo raději změněno na zelené.

V druhé polovině 80. letech vznikaly další díly pod novým názvem *Pat & Mat* už přímo pro Krátký film. Svá jména Pat a Mat dostali kutilové v roce 1989, zpočátku pro zahraniční distribuci Krátkého filmu. Od té doby je seriál nazýván podle nich. Loutky nešiků získaly svou definitivní podobu. Pat je menší, tlustší, na hlavě má rádiovku a nosí žluté tričko. Mat je vyšší, hubenější, na hlavě má kulicha a už opět nosí červené triko.

Původně se měl seriál stát zábavou pro dospělé, ale stal se populárním u všech věkových kategorií. V bývalém Československu mohlo být prvních 35 dílů vytvořeno jen jako krátké, sedmiminutové televizní díly pro děti.

Pat a Mat se stali populárními i v mnoha dalších zemích, například Polsku, Německu, Švýcarsku, Brazílii, Finsku, Nizozemsku (seriál nadabován a uveden pod názvem *Buurman en buurman*, tedy *Soused a soused*), Norsku, Íránu a dalších.

V roce 1990 založil Lubomír Beneš své vlastní studio animovaného filmu AIF Studio v Praze a Curychu (marketing, prodej a finance). V něm vyrobil dalších 14 dílů a všech 49 dílů studio začalo distribuovat na mezinárodním trhu. Zvláštní díl č. 50 *Karty*, který byl natočen ve formátu 16:9 a byl poprvé a naposledy nadabovaný, vznikl po smrti Lubomíra Beneše bez svolení dědiců autorských práv. Tento neautorizovaný díl nebyl v Česku nikdy odvysílán ani zahrnut na DVD, ale v zahraničí se uveřejnění dočkal.